

Mellomdalselva kraftverk – Kommentarer til høringsuttalelser

Mottatte høringsuttalelser

I forbindelse med høringsrunden knyttet til behandlingen av konsesjonssøknaden for Mellomdalselva kraftverk er det kommet inn følgende uttalelser:

1. Fylkesmannen i Troms	Brev datert 03.05.2017
2. Sametinget	Brev datert 09.05.2017
3. Forum for natur og friluftsliv - TROMS	Brev datert 04.05.2017
4. Statens vegvesen	Brev datert 09.03.2017
5. Direktoratet for mineralforvaltning	Brev datert 11.04.2017
6. Troms fylkeskommune	Brev datert 12.05.2017

Nedenfor er det gitt kommentarer til innspill i høringsprosessen. En del høringsparter har gitt uttalelser til de samme temaene. Selv om en høringspart ikke spesifikt er nevnt i avsnittene under, betyr det ikke at denne høringsparten ikke er opptatt av eller gitt innspill til det aktuelle temaet.

Reindrift

Fylkesmannen i Troms har innsigelse til utbygging av Mellomdalselva kraftverk. Begrunnelsen er at prosjektet vil ha negative konsekvenser for reindriftnas bruk av området, og da spesielt for særverdiområdene flyttleie, flyttesystem, oppsamlingsområde og kalvingsland. Etablering av rørgate og permanent traktorvei vil ha negativ effekt på opplevelse av landskap.

I arbeidet med konsesjonssøknaden er det gjennomført 3 møter med Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt. Søknaden er blitt gjennomgått, og ulike avbøtende tiltak for reindriftna er drøftet.

I etterkant av det første møte med reinbeitedistriktet i 2015 ble det etablert et større samlegjerde med trykkimpregnerte stolper som går langt oppover Mellomdalen. Etter reindriftnas § 24 kan ikke gjerder og anlegg som skal bli stående over en sesong oppføres uten godkjenning av departementet. Det vil si at hvis et anlegg skal være permanent, så skal Fylkesmannen i Troms v/plan-, reindrift- og samfunnsavdeling motta en søknad fra distriktet. Da vil søknaden gå på en høringsrunde med berørte parter, blant annet Statskog, før den blir videresendt til Landbruksdirektoratet. Der vil Reindriftnas styret gjøre en vurdering av saken, før den sendes videre til LMD. Reinbeitedistriktet har ikke søkt om tillatelse. Hele gjerdeanlegget står i dag fram som et permanent anlegg. Statskog tok opp saken med Fylkesmannen/reindriftnas administrasjonen i oktober 2015, og har ennå ikke fått noen tilbakemelding på henvendelsen.

Ut fra de samtalene vi har hatt med Mauken/Tromsdalen rbd har vi forstått at den nye E8 med midtrabatter har medført mye ekstra arbeid for reindriftna. Driving av rein over E 8 har blitt et stort problem og faren for påkjørsler er stor. Statens vegvesen har ikke i tilstrekkelig grad tatt hensyn til gamle flyttleier ved bygging av nevnte vei. I den nye reguleringsplanen for ny E8 fra

Sørbotn til Laukslett tar Statens vegvesen grep som vil avbøte og gagne forholdene vesentlig for reindriften. De vil da bygge en undergang under E 8 ved Sørbotn. Jfr. Nordlys av 05.04 2017.

Her skal reinen sluses under nye E8: BYGGER REINTUNNEL

Å stenge reindriften flyttveier er en krevende øvelse. Statens vegvesen bygger seg heller ut av problemene.

**JOURNALIST
LINA
BENTHUSEN**
Foto: Sveinung

Ferdig ble reindriften planlagt for nye E8 gjennom Samfjorden, østre trase fra Sørbotn til Laukslett, omtrent Troms kommunale.

Det er gjennom årets vinterarbeid flere ulike løsninger for E8 gjennom Samfjorden, totalt fire alternative vegalternativer med vassdrag av øst og vestre trase er utvalgt. Vegetasjonen har vært politisk vanskelig, og det er gjort flere vedtak for å sikre best mulig.

Ettersom til luftutslippene, reindriften, vannforurensning og BSCAT-anleggets vassdragsnett er planlagt som et ledd i dem, er omstillingen. Den inneholder til dels komplekse og kostnadsdrivende løsninger, blant annet for å bygge reindriften.

Ettersom til luftutslippene, reindriften, vannforurensning og BSCAT-anleggets vassdragsnett er planlagt som et ledd i dem, er omstillingen. Den inneholder til dels komplekse og kostnadsdrivende løsninger, blant annet for å bygge reindriften.

Langt det nye taseen har det to krysningsskilt for rein. Det er gamle flyttveier, og løst ut er flyttveier med bokstaver. Vi har ikke anledning til å stenge dem, og det betyr at vi er nødt til å finne andre løsninger, sier Heimdal.

Tunnel og undergang
Flyttveiene det er et snakk om, er av eldre dato. Om de er i bruk eller ikke, har imidlertid ingenting å si. Reindriften er planlagt på et flyttveier som det ikke kan stenges, og skal man dekke dem fra løst ut, må man behandle på deponeringsnett.

Statens vegvesen har derfor ikke valgt reindriften heller fra disse flyttveiene. I stedet bygger man seg ut av problemet.

Ved Asko bygges en 60 meter lang tunnel på nordsiden av flyttveien, for der har et det flyttveier på begge sider av elven. Det blir en løst utstasjon, som ikke koster inn i, mens reisen kan passere over, forklarer Heimdal.

Deretter krysses Ellendva med løst utstasjon, og veien går på overgangen av Asko Nord AS. Av reguleringsplanen fremgår det at det også vil bli utstasjon for løst utstasjon for Asko Nord.

I sørbotn, etter at man har

FOTOFILM John Anders Ostad, leder av Troms Reindriften, er fornyet med et minst fire år lang kontrakt i reguleringsplanen. Han er imidlertid bekymret for at veier krosser så langt opp, at den krosser /konflikt med reines vassdrag. Bildet er tatt i en annen sammenheng.

ØSTRE TRASE Åsveien over viser mulighet for undergang for nye E8/Sørbotn.

FLYTTVEIER Vegene plassering medfører betingelser for flyttveier og påkørsler og ikke til reindriften og skiløper. Dette må tas i betraktning ved planleggingen. Det er derfor satt et nivå til krysningsskilt sørbotn og ved Ellendva. Flyttveiene stenges med gress.

passert Saltdalen med Lavendalen, er det også en flyttveier. Der kommer det en undergang, der reisen kan passere under veien, utlyper Heimdal.

Mer eller mindre
Om dette kommer til å fungere i praksis, har man ikke sikkerhetsplanen på. Men det er ikke første gang en ny reindriften flyttveier, og mange Heimdal har erfaringer med reindriften vært passert for.

- Jeg vet at det finnes minst én i Finnmark, og den har selvfølgelig vært, fungerer etter hensikten, sier han.

En beslutning diskutert med reindriftenstager som god, og at man i fellesskap har diskutert seg frem til anbefalende tiltak og løsninger. Men at det kan stenge, er det ikke fullt ut.

Det er ikke kostnadsdrivende løsninger, og de kan ikke bli. Det betyr kanskje, men vi

kan ikke se på kostnadsdelen for disse løsningene heller, sier han.

Om krosser til
Det er ikke slik at det er en krosser til reindriften som fungerer med et eller annet. Vi skal bygge et reindriften og en tunnel som er svært kostnadsdrivende. En i Nordbotn vil også bli drøyt en normalt, på grunn av grunnforholdene der. Men må se det ut et større perspektiv.

Følger ett mønster
Reindriften kan ikke vært nett fornyet med passeren rundt rykk. De ønsker i utgangspunktet en høy sikkerhetsdriften, men må også se med en reindriftenlig rapport, som etter planen skal være ferdig til sommeren. Der vil man ta for seg de samlede kostnadsdelen reindriften fra.

De fleste vil drøyt reindriften vil også bli tema, sier Heimdal.

John Anders Ostad, leder av Troms Reindriften, er fornyet med et minst fire år lang kontrakt i reguleringsplanen, men er imidlertid bekymret for at veier krosser så langt opp, at den krosser /konflikt med reines vassdrag. Bildet er tatt i en annen sammenheng.

Men vi har behov for alternative flyttveier for å komme oss ut av områdene til et annet. Vi trenger ikke mer enn en flyttveier, påpeker han.

Ved ASKO er det en kjent problemstilling et reines trekk med noe veier. Han viser til at sikkerhetsproblemer der er høyt nivå.

- Det er bra at de legger veien i tunnel, og at de åpner opp under veien. Men vi ser at den nye veien går betydelig lenger opp enn den gamle, og at den kommer i nærheten til reisen. Der kan bli problemer, for reindriften følger ett mønster, der forholdene også ikke til et det kommer

ny ned.

Dårlig erfaring

Ostad er imidlertid glad for at reindriften blir beskyttet i reguleringsplanen. Reindriften fra Lavendalen viser at det er for sent å ta seg av om alle veier er ferdig.

- Hvis vi tar mottakelsen i Lavendalen som eksempel, så fikk det konsekvenser man ikke hadde sett for seg da de startet. Da blir både veier og veier stengt og mange mistet på veien, for de kommer og ikke over, sier han.

Han legger til at folk ofte oppgir reindriften som en løsning i hjertet, når nye vegprosjekter jobbes frem.

Det handler ikke om et vald løst utstasjon, men om å finne en riktig løsning. Vi har også et ansvar i forhold til at veier opp ikke skal være mulige. Det betyr, og vi vil være i kontakt, sier han.

En undergang ved E8 ved Sørbotn vil endre den framtidige bruken av Mellomdalen som flyttleie. Da vil den naturlige flyttleia gå nedover Saltdalen (ca. 4 km nord for Mellomdalen) til Sørbotn, og her vil da reinen krysse E8 i en trygg passasje uten fare for påkjørsler og tap av rein.

Det har vært uttrykt bekymring fra reindriftsnæringa for totalvirkninga av alle kraftprosjekter i nærområdet til Mellomdalselva kraftverk. Statskog Energi er kjent med at det nå er langt færre prosjekter og inngrep enn det som en gang var planlagt. Sennedalselva kraftverk (5503), Turrelva I (5860) og Turrelva II (4890) til Småkraft AS fikk ikke konsesjon. Likeså fikk ikke Nordkraft konsesjon på Rieppelva kraftverk (4889) og Stordal kraftverk (4887), og tilslutt fikk ikke Troms Kraft konsesjon på Skognesdalen og Steulnes kraftverk (4816).

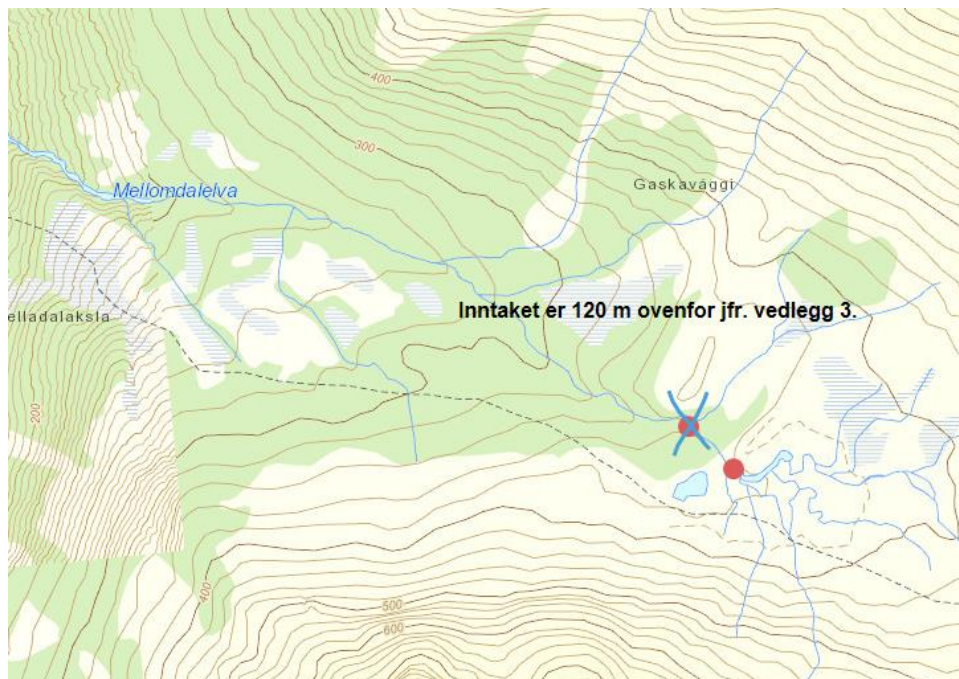
De som har konsesjon i området er Nordkraft på Sveingard kraftverk (5556) og Ritaelva kraftverk (4888). Ritaelva kraftverk er blitt justert, da de har tatt ned inntaket fra reguleringen i høyfjellet i Fjerdedalsvatnet og lagt inntaket lengre ned i dalen. Et tiltak som tjener reindrifta. Justering av prosjektet Ritaelva gjør at planlagt 132 kv linje langs Sørfjorden ikke blir bygget, men at det skal skje en oppgradering av eksisterende 22 kv linje. Nordkraft sier at det ikke vil være plass i en oppgradert 22 kv linje til de konsesjonsøkte småkraftprosjektene til Småkraft, Vasselva og Lavvangselva kraftverk. De må da i tilfelle bygge eget nett, og da er det tvilsomt om disse prosjektene vil bli lønnsomme og utbygd. Troms Kraft har konsesjon i Stordal kraftverk (5611). Dette er et prosjekt som de har lagt bort.

I sum betyr dette at belastningen for reindrifta i «nærområdet» vil bli vesentlig endret, ved at de aller fleste av kraftprosjektene i området utgår.

Fra tidligere utredninger og prosjekter er erfaringen den at dialog mellom reindriftsnæringa og utbygger er viktig. Dette for å forbygge og redusere forstyrrelser i anleggsfasen, slik at reindrifta blir minst mulig skadelidende. Dette vil vi etterstrebe. Anleggsfasen vil vare ca. 1 år. I driftsfasen mener vi at anlegget vil påvirke reindriftsnæringa i svært liten grad.

Natur, landskap og friluftsliv.

Det er riktig som Fylkesmannen påpeker at det ikke er samsvar mellom søknadens detaljkart (vedlegg 3) og inntakspunktet vist på bildene 1.1 og 1.2 i søknadens vedlegg 5. Vi må bare beklage at detaljkartet er upresist. Feilen ble ikke oppdaget før innsendelse av søknaden. Det nederste røde punktet i kartet er feil. Inntaket skal være på kanten av stillelva på det øverste røde punktet. Her er det mulig å få til et godt inntak. Dette er i samsvar med kartet i biologirapporten.

Fylkesmannen mener at det er uheldig at det etableres en permanent traktorvei på 1800 m inn i området, og at dette vil være et varig inngrep som endrer både landskapet og landskapsopplevelsen. Troms fylkeskommune påpeker at veien vil føre til stor reduksjon av inngrepsfri natur. Statskog Energi tar dette til etterretning og forslår et mindre inngrep. Vi omgjør veien til en enkel ATV vei som stort sett vil gå i rørgatetraseen. Den vil også avbøte de kjøreskadene som i dag oppstår på myrer og vassjuk skogsmark i Mellomdalen. Disse kjøreskadene er i dag betydelig, noe som også FNF Troms påpeker. Viser til bilde under fra 20.07.2016.

En generell kommentar er at en enkel vei i svært liten grad endrer et landskap eller en naturopplevelse. De som ferdes opp Mellomdalen er som regel på vei inn i områdene ovenfor inntaket, et landskap som ikke påvirkes av planlagt vannkraftprosjekt.

FNF Troms viser til at i verdikartleggingen fra fylkeskommunen er Mellomdalen en del av et registrert friluftsområde (kategori C), og at Mellomdalen er det viktigste friluftsområde i friluftsområdet «Lavangsdalen». I høringsbrevet fra Troms fylkeskommune skriver de derimot at Mellomdalselva synes å ha noen kvaliteter som til en viss grad kan ha verdi som rekreasjon og friluftsliv, men vurderes ikke så viktig som at det alene er til hinder for en utbygging. Området er lite tilrettelagt med stier. I tillegg virker det som at det nyoppsatte reingjerde i dalen er et hinder for tilgang til området.

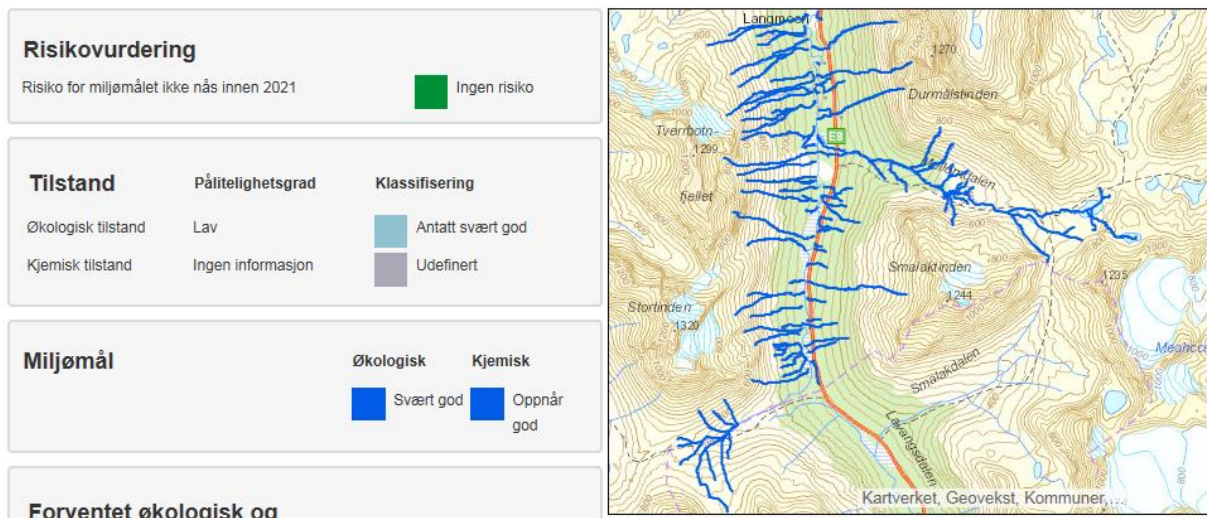
Minstevannføring

Utbygging av Mellomdalselva som omsøkt fører til redusert vannføring fra planlagt inntak til kraftstasjonen. Miljørapporten viser til et relativt fattig akvatisk miljø i berørt elvestrekning, og som neppe har særlig betydning for fisk eller andre organismer. Vår og høstflommer vasker bort og holder elva nærmest ren for vekster. Dette gjør at berørt elvestrekning er artsfattig og triviell.

Fylkesmannen i Troms stiller krav om økt minstevannføring sommer tilsvarende 5-percentil, og stiller i tvil om de hydrologiske data ved sammenligning mot Reipkrokkelva. Statskog Energi har gjennom selskapet Hydra Team drevet med vannmålinger i Mellomdalselva fra 06.09.2009 til 17.06.2015. Med en slik lang vannserie føler vi oss trygg på hydrologien i Mellomdalselva, og at vi har oppfylt kravet til 5-percentil. I tillegg kommer det inn flere sidebekker nedstrøms inntaket som vil påvirke vannføringen i den berørte elvestrekningen.

Fylkesmannen i Troms påpeker at Mellomdalselva hører til vannforekomst Sørbotnelva bekkefelt i vannområde Balsfjord-Karlsøy. Vann-Nett har angitt at økologisk tilstand er svært god og at utbygging vil medføre økt risiko for at miljømål etter vannforskriften ikke kan nås. Det er å bemerke at denne vannforekomsten har sin utstrekning helt fra høyfjellet og ned til dalbotn i Lavangsdalen. Vi har tidligere påpekt at Mellomdalselva som flomelv er artsfattig og triviell, men vi utelukker ikke at Sørbotnelva som renner rolig i dalbotn ned til Sørbotn kan ha svært god økologisk tilstand. Vår påstand er derfor at beskrivelsen og kartet i denne sammenheng blir for generell og grov mhs til Mellomdalselva. Påvirkningen på Sørbotnelva vil ikke bli endret med en utbygging. Den vil få det samme vatnet som før fra Mellomdalselva.

Sørbotnelva bekkefelt

Nettilknytning.

Troms Kraft Nett A/S har i rapport datert den 29.03.2016 gjort en nettundersøkelse i forbindelse med tilknytning av Mellomdalselva Kraftverk. Deres konklusjon er at ved en produksjon tilsvarende 4,0 MW er det mulig å levere dette inn på eksisterende distribusjonsnett. Det vil si at som en av de få småkraftprosjektene som er under planlegging i Troms, er det plass til Mellomdalselva kraftverk i det eksisterende nettet. Det er spesielt og positivt.

Arild Tokle

Statskog Energi AS